

نگاه بیرون

عقب‌نشینی آمریکا از موضوع ایران در نشست ورشو

Newsweek

ترجمه: روح‌اله نخعی

● ایالات متحده زیر فشار اروپایی‌ها، مرکزیت ایران در نشست پیش‌رو را تقلیل داده است. این نشست در ابتدا با این هدف تنظیم شد که روی این قدرت انقلابی شیعی تمرکز داشته باشد. این نشست دوروزه بین وزرای خارجه که در ماه آینده در ورشو، پایتخت لهستان برگزار می‌شود، سوزه بحث و انتظار بوده است. در میان این بحث‌ها، اولین این ماه، مایک پمپئو وزیر خارجه [آمریکا] به کانال العربیه از عربستان‌سعودی گفت که «مرکز روی ایران خواهد بود»، اما در مکاتبات متعاقب درباره این نشست، نام این کشور حذف شده است. بنایینه مشترک رسمی ایالات متحده و لهستان روز ۱۱ ژانویه اعلام کرد که وزرا به «بررسی گستره‌ای از مسائل حیاتی شامل تروریسم و افرافعی گری، توسعه موشکی و تکثیر تسلیحات، تجاری دریایی و امنیت و نیز تهدیدات مطرح‌شده توسط گروه‌های نیابتی در منطقه» خواهند پرداخت.گرچه نام ایران ذکر نشده بود، اما ایالات متحده معمولاً این مسائل را به ایران مربوط می‌دانست. با تنش‌هایی که در روابط دو سوی اقیانوس اطلس ایجاد شده، همین ایده هم با انتقادات تند قدرت‌های اروپایی مواجه شد که برخی از آنها درگیر مذاکراتی برحمت با ایران بوده‌اند تا توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ را که ایالات متحده در سال گذشته ترک کرد، نجات دهند.آسوشیت‌پرس گزارش داد، جاناتان کوهن، معاون سفیر ایالات متحده، در جلسه شورای امنیت سازمان ملل متحد در روز سه‌شنبه گفت که نشست فوریه به هدف «طرح‌ریزی معماری امنیتی قوی‌تر» در خاورمیانه خواهد بود و «فضایی برای تخریب چهره ایران یا حمله به آن» نخواهد بود. در پاسخ به کوهن، واسیلی نینزبا، نماینده روسیه، پرسید چرا این نشست «ایران را که یکی از کشورهای بسیار مهم و بسیار بزرگ منطقه است دعوت نکرده». حالا لهستان مشغول بررسی این پیشنهاد است.

اعلام خبر برگزاری نشست ورشو توسط پمپئو، ابتداخان خشم ایران را، هم نسبت به ایالات متحده و هم نسبت برانگیخت.محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در تویییت نوشت: «کسانی که در آخرین نمایش صذایرانی ایالات متحده شرکت کردند، یا مرده‌اند یا بی‌اعتبار شده‌اند یا به حاشیه رانده شده‌اند و ایران از همیشه قوی‌تر است». او به همراه توتیشش تصویری از نشست صلح ۱۹۹۶ فرستاد که بیل کلینتون رئیس‌جمهور [آمریکا]، یاسر عرفات، رئیس حاکمیت ملی فلسطین، شاه‌حسین؛ پادشاه اردن، حسنی مبارک، رئیس‌جمهور مصر، شیمن پرز؛ نخست‌وزیر اسرائیل و یوریس یلسین؛ رئیس‌جمهور روسیه، در کنار دیگران در آن حاضر بودند.ظریف همچنین گفت که «دولت لهستان نمی‌تواند این شرم را از چهره خود پاک کند. درحالی‌که ایران لهستانی‌ها را در جنگ جهانی دوم نجات داد، این کشور حالا میزبان سیرک مستاصل صذایرانی است». این حرف او اشاره‌ای بود به هزاران لهستانی که از شوروی گریختند و به ایران پناه بردند، زمانی که این کشور تحت حکومت شاه با حمایت غرب بود…

ایالات متحده و ایران از ۱۹۷۹ روابط دیپلماتیک عادی نداشته‌اند؛ البته آنها در سال ۲۰۱۵ برای مدتی کوتاه مذاکره کردند تا توافق هسته‌ای بی‌سابقه‌ای بنا کنند که در آن تهران پذیرفت تولید هسته‌ای خود را در مقابل رفع تحریم، محدود کند، اما وقتی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا بر سر کار آمد، ایران را به استفاده از پول‌ها برای حمایت از گروه‌های شبه‌نظامی و توسعه موشک‌های بالستیک متهم کرد. او ایالات متحده را ماه می گذشته (اردیبهشت) از توافق بیرون کشید و ابزارهای اقتصادی سخت‌گیرانه‌ای را دوباره (اِعلیه ایران) به کار بست. ترامپ این کار را علی‌رغم درخواست‌های متحدانش؛ فرانسه، آلمان و بریتانیا انجام داد که مانند چین و روسیه، در این توافق مانده‌اند.در روند، اتحادیه اروپا و روسیه دعوت‌نامه‌ها به نشست ورشو را رد کرده‌اند. ماجی میسلاولانگ، معاون وزیر خارجه لهستان، دوشنبه به ایران رفت و در گفت‌وگو با عباس عراقچی، همتای ایرانی‌اش، به نقشی که ایران در نجات لهستانی‌ها در جنگ جهانی دوم ایفا کرد، اذعان کرد. او بعدتر به فرانس پرس گفت: «برای لهستان، این کشور همیشه هیچ کشوری نیست». وزیر خارجه ایران در بیانیه‌ای هشدار داد: «دولت لهستان باید هدف واقعی ایالات متحده از برگزاری این نشست را دریابد و کاملاً از عواقب آن آگاه باشد».

درحالی‌که جایگزین ژاوپوتویژ، وزیر خارجه لهستان، دوشنبه اعلام کرد که ایران به نشست دعوت نخواهد شد، سایت خبری گازتا می‌نویسد، آندژی دودا، رئیس‌جمهور لهستان، گفته است: «مسئله دعوت ایران به نشست خاورمیانه در ورشو هنوز باز است». هراگ‌های ایالات متحده ادبیات معمول تدروانه صذایران‌شی را در حضور متحدان خاورمیانه‌ای تلطیف می‌کند. در تـسوی که پمپئو اوایل این ماه در منطقه داشت و گفته بود حدی برای تقویت «انقلاب مقابله با ایران» طراحی شده است، گزارش‌ی از محتوای دیدار این دیپلمات ارشد با عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق، منتشر شد که نامی از ایران در آن نیامده بود.

شرق؛ قطعاً این اولین‌بار نیست که بحث طرحی نافرجام برای ترور سردار قاسم سلیمانی مطرح می‌شود. این‌بار ماجرا به سال ۲۰۰۷ برمی‌گردد. اکنون بعد از ۱۲ سال یک ژنرال بازنشسته آمریکایی از مأموریت خود نوشته و ادعا کرده است که حتی در آستانه ترور فرمانده سپاه قدس ایران بوده ام از دستور تیراندازی خودداری کرده است. «استللی مک کریستال» در مجله «فاین پالیسی» ادعا کرده که از عواقب سیاسی این کار ترسیده است. او در توضیح موقعیت خود گفته است: «در یک شب ماه ژانویه در سال ۲۰۰۷، من شاهد ورود یک ستون نظامی ایران به شمال عراق بودم. فرمانده ستون نظامی ایران، قاسم سلیمانی بود». این درست همان جایی است که ژنرال آمریکایی ادعا کرده می‌توانسته دستور شلیک دهد. «اما تصمیم گرفتم به جای تیراندازی به طرف ستون نظامی ایران، آنها را تحت نظر بگیرم. این ستون نظامی به شهر اربیل در استان سلیمانیه عراق رسید و سردار سلیمانی از تاریکی هوا از نیروهای خود جدا شد». این اما اولین‌بار نیست که قصد ترور سردار سلیمانی در رسانه‌ها مطرح می‌شود. روزنامه «نیویورک‌تایمز» هم در آبان سال جاری در گزارشی از رایزنی مقامات اطلاعاتی سعودی با شرکت‌های خصوصی برای ترور سردار سلیمانی پرده برداشته بود. هرچند به نوشته نیویورک‌تایمز طرف مورد مذاکره سعودی‌ها این پیشنهاد را به‌شدت رد کرده بود، گویا بحث ترور فرمانده نیروی قدس در جریان مذاکرات

هسته‌ای هم مطرح بوده است. دی‌ماه ۹۶ روزنامه «الجریده» کویت در گزارشی نوشت که سه سال قبل اسرائیل در نزدیکی دمشق می‌توانست سلیمانی را ترور کند، اما آمریکا، این نقشه را برای ایران افشا کرد. در این گزارش، گفته شد که باراک اوباما، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، نقشه ترور سردار سلیمانی را به ایران لو داده است. باین‌حال به نظر می‌رسد فرمانده نیروی قدس همچنان در مظان طرح‌های مشابه باشد؛ چراکه به نوشته ژنرال بازنشسته عملیات مشترک آمریکا در عراق «امروز قاسم سلیمانی دور از معرض دید به مسئولیت خود ادامه می‌دهد و برای گسترش نفوذ بین‌المللی ایران تلاش می‌کند. او از فرماندهی نیروی نظامی به یک شخصیت کارراه‌انداز و قوی رشد کرده است. دوستانش مؤثربودن و درخشان بودن شخصیت او را تقدیر می‌کنند و دشمنانش به همان اندازه از توانمندی او ناراحت هستند». گواه این ادعا هم می‌تواند تحریم‌های جدید آمریکا باشد. به‌تازگی آمریکا لشکر «فاطمیون» را که تحت فرمان نیروی قدس سپاه است، به فهرست تحریم‌های خود علیه ایران اضافه کرده است.

نگاهژنرال آمریکایی به سردار سلیمانی

ژنرال بازنشسته آمریکایی در ادامه مطلب خود به تحلیل سپاه قدس و سردار سلیمانی پرداخته است. مک کریستال نوشته است: «به نظر من، نیروی قدس مشابه ترکیبی از نیروهای عملیاتی آمریکا به علاوه توانمندی

ژنرال بازنشسته آمریکایی از یک مواجهه در ۱۲ سال پیش می‌گوید

روایت تروری که انجام نشد

سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) است. در آن زمان ایرانی‌ها درباره کاشتن بمب‌های کنار جاده‌ای در مسیر خودروهای نظامی آمریکایی در مظان اتهام بودند و من دلیل قابل قبولی برای صدور دستور حمله به ستون نظامی ایران به فرماندهی قاسم سلیمانی داشتم. اما تصمیم گرفتم به جای تیراندازی به طرف ستون نظامی ایران، آنها را تحت نظر بگیرم. این ستون نظامی به شهر اربیل در استان سلیمانیه عراق رسید و سردار سلیمانی در تاریکی هوا از نیروهای خود جدا شد». این ژنرال بازنشسته آمریکایی اضافه می‌کند: «به هر حال، آنچه مورد توافق همه است اینکه نمی‌توان موفقیت‌های او را در میدان‌های جنگ نادیده گرفت. این شخصیت بدون ادعا و دارای ثبات قدم، ده‌ها سال است سیاست خارجی ایران را در منطقه شکل می‌دهد. امروز سلیمانی شخصیتی بلامنازع در خاورمیانه است، مقام‌های وزارت دفاع آمریکا می‌گویند او جنگ نیابتی ایران در سوریه را فرماندهی می‌کند. او شخصیتی حلیم و درعین‌حال مصمم است، متولد استان جنوب شرقی ایران است و از جوانی شخصیتی جدی بوده است. او از ۱۳ سالگی به ورزش وزنه‌برداری روی آورد و با کار و راه‌ جونی، کمک پدرش بود. او مرید آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای است. در ۲۲ سالگی به سپاه ایران پیوست و برای نخستین‌بار به مدت شش هفته در آذربایجان شرقی آموزش نظامی دید. یک سال بعد جنگ ایران و

پیگیری برجام از جانشین ترامپ

می‌توانیم بررسییم آیا کسانی که در پاریس سال‌ها بحث کردند و به تفاهم رسیدند، تصور می‌کردند روزی عضو مهم این کنوانسیون از آن خارج شود یا آیا می‌توانستند از این اتفاق پیشگیری کنند؟ بنابراین درباره همه مباحث این تفکر جاری است. البته جای بحث دارد که آیا لازم بود برخی موضوعات را سفت‌وسخت‌تر بگیریم یا اینکه این کار به تأثیری نداشت. جواب این سؤالات بله یا خیر نیست. باید موضوعات مختلف برجام را بررسی کرد. البته نمی‌دانم این کار چقدر فایده دارد.

● **بالاخره این تجارب برای مذاکرات ایران با کشورهای دیگر مفید است.**

مشابه همین بحث است که در ۹۲ یا ۹۶ چه شد و چقدر به در ایران روزمان می‌خورد. به نظر ام اگر خواهیم یک بحث دقیق خیلی بی‌طرفانه داشته باشیم باید بگوییم برجام شامل چه عناصری است و آیا باید عنصر الف را سخت‌تر می‌گرفتیم و چه تأثیری داشت؟ یا در مورد عنصر ب چطور باید عمل می‌کردیم؟ نکته مهم اینکه اگر ترامپ پدیده‌ای است که کشورهای دنیا از

شورای امنیت درگیر این موضوع است. آقای روحانی هم به‌عنوان رئیس شورای‌عالی امنیت ملی درگیر این موضوع بوده و هستند. تحولاتی بوده و شورای امنیت در این زمینه نهایتاً تصمیم‌گیری خواهد کرد.

● **در دفتر آقای واعظی، یعنی دفتر رئیس‌جمهور، در حوزه کاری شما به‌عنوان معاونت سیاسی موضوع حصر اساسا در دستور کار قرار دارد یا خیر؟**

ایین موضوع در شورای‌عالی امنیت ملی بحث می‌شود و همان‌جا در این‌باره تصمیم‌گیری خواهد شد. ما به‌عنوان دفتر رئیس‌جمهور درگیر این موضوع نیستیم. **امروز سومین سال اجرایی‌شدن برجام است. البته با قصد قبلی این روز را برای مصاحبه تعیین نکردم.** صبح امروز منوژه این تصادف شد.

● **گویا برجام آن چیزی نشد که می‌خواستید. آیا این‌طور است؟**

اگر بخواهیم بدهدیی‌های آمریکا را ملاک قرار دهیم که باید هم این‌طور باشد، چون بیّن و واضح است که آمریکایی‌ها از روز اول برجام آن‌طور که باید و شاید عمل نکرده‌اند؛ به‌ویژه حدود یک سال اخیر. طبیعتاً آنچه تصور می‌کردیم، نشد؛ اما دلیل روشنی دارد. کاری که آمریکایی‌ها با برجام کردند و آن‌طور که باید و شاید در دوران ریاست‌جمهوری اوباما در اجرای تعهدات‌شان سریع نبودند. ترامپ هم قبل از شروع دوره ریاست‌جمهوری‌اش مواضع تندی درباره برجام داشت. وقتی هم رئیس‌جمهور آمد و این تعهد را قبول نمی‌کند، و تهدید کرد که از برجام خارج خواهد شد و این کار را هم کرد. شاید کسی تصور نمی‌کرد آمریکا به‌این‌صورت با برجام برخورد کند. حتی در صحبتی که با اروپایی‌ها داشتیم، آنها هم چنین انتظاری نداشتند. شرکای آمریکایی هم این انتظار را نداشتند. به طور خلاصه موافقم آن‌طور که انتظار می‌رفت، عمل نشد.

● **کمی به گذشته برگردیم. یادم هست همکاران مطبوعاتی، شما را «عقل منفلض تیم مذاکره‌کننده» می‌نامیدند. آیا به نظر‌تان راهکاری در برجام وجود داشت که از آنچه در وضعیت فعلی شاهدش هستیم، پیشگیری شود؟ خاطرم هست که در روین وقتی از طرح تیم مذاکره‌کننده مبنی بر صدور قطعنامه در شورای امنیت سازمان ملل که بقیه قطعنامه‌ها را لغو می‌کرد، رونمایی شد، نگرانی غالب این بود که دولت در آمریکا در حال تغییر است و ممکن است دولت جدید این کشور به توافقات پایبند نباشد؛ ولی شما و تیم مذاکره‌کننده با واقعیتی می‌گفتید این اتفاق رخ نخواهد داد و هیچ دولت‌هایی برخلاف تعهداتش عمل نمی‌کند. اکنون اتفاقات پیش‌آمده را چقدر مرتبط به شخصیت ترامپ می‌دانید و چطور می‌توانستید از این اتفاق پیشگیری کنید؟**

شاید کسی فکر نمی‌کرد در آمریکا رئیس‌جمهوری روی کار بیاید که نگاهش به واقعیت‌های روابط بین‌الملل به این‌صورت باشد. می‌توانید چنین بحثی را درباره کنوانسیون تغییرات آب‌وهوا هم داشته باشید.

پیگیری برجام از جانشین ترامپ

در سیاست خارجی آمریکا به جز دوره اخیر، که نزدیک دو سال و خرده‌ای است، اقتدر حرکت سینیوسی و بالا و پایین شاهد هستیم که شاید در تاریخ گذشته سیاست خارجی آمریکا چنین تحولاتی را شاهد نبودید. بحث داخلی آمریکا به کنار، نمی‌خواهم وارد بحث نوع نگاه ترامپ شوم ولی در سیاست خارجی تغییراتی را دیده‌ام که شاید در گذشته به این صورت نبوده. این دوره را کنار بگذاریم. در مورد ایران صحبت می‌کنم. به جز دو سه سال اخیر خیلی بالا و پایین اساسی نمی‌بینیم. به همین دلیل عرض کردم در دوره‌ای که اوباما رئیس‌جمهور بود حتی نسبت به سیاست‌های دولت او هم نسبت به برجام اعتراض داشته و داریم. و اما همان‌های آقای ظریف که از ابتدای برجام نسبت به بدهدیی آمریکا در اجرای تعهداتش بود مکتوب است. نمی‌دانم الان چند نامه شده. ولی اگر زمانی قرار باشد نامه‌ها منتشر شود تاریخ‌ها مشخص است و این‌طور نبوده که بعد از به قدرت رسیدن ترامپ نامه‌نگاری‌ها شروع شده باشد.

● **پس معتقدید آقای اوباما هم نمی‌خواست برجام را خوب اجرا کند؟**

اینکه نمی‌خواست یا نمی‌توانست یا شاید سیاست آمریکا اجازه نمی‌داد به آن سمت برود، شاید نگرانی تأثیر اجرای برجام در انتخابات ۲۰۱۶ بود. اینها عوامل مختلفی است که وجود دارد. اما برگردیم به مورد سؤال شما، اینکه سیاست خارجی آمریکا را تغییر روسای‌جمهور تغییر اساسی و بالا و پایین شاید نخواهد داشت. بنابراین بعید می‌دانم کسی که در ۲۰۰۲ سر کار بیاید اگر هم مخالف ترامپ باشد (چه جمهوری‌خواه یا دموکرات) نسبت به جمهوری آمریکا به غیر از برجام خیلی متفاوت عمل کند. انتظار ما و بقیه اعضای برجام این است که آمریکا به تعهداتش در چارچوب برجام عمل کند. اگر رئیس‌جمهور بعدی به این تعهدات عمل کند خوب متفاوت با سیاست ترامپ است.

● **یعنی در مواجهه با**

رئیس‌جمهور بعدی آمریکا مطالبه‌مان در مورد اجرای برجام را ادامه خواهیم داد.

حتما، چون مطالبه بین‌المللی است و باید اجرا کند. این خواسته‌ها ما است و خواهد بود. اما اینکه چه کسی یا چه گرایشی بر ایران چه تأثیری خواهد داشت، فکر نمی‌کنم هرکسی روی کار بیاید شاهد تغییر اساسی در سیاست خارجی آمریکا نسبت به ایران باشیم. مگر برجام که شرایط خاص خودش را دارد.

● **آیا درست است که بعد از برجام دستور کار برای ادامه مذاکره با آمریکا وجود داشت. اساسا چرا مذاکره را ادامه ندادیم تا تحریم‌های اولیه آمریکا علیه ایران هم لغو‌شود؟**

ذ ن برای آمریکاست که ببینیم در اجرای برجام چطور عمل می‌کند و اگر از این امتحان سربلند بیرون بیاید، زمینه برای مباحث دیگر آماده می‌شود. این یک موقعیت ویژه بود که اگر آمریکا از این امتحان سربلند بیرون می‌آمد، می‌شد در مورد بقیه مباحث فکر کرد. متأسفانه آمریکایی‌ها از این فرصت استفاده نکردند و طوری عمل کردند که عملاً راه را برای کارهای دیگر که شاید می‌شد انجام داد بستند و فرصتی بود که از دست رفت. زمانی که برجام اجرایی شد، در ژانویه ۲۰۱۶ که اکنون در سومین سالگردش هستیم، اوباما تقریباً ۱۲ ماه فرصت داشت که یک‌سری کارها را انجام دهد، ولی تعلل کرد و در برخی حوزه‌ها بد عمل کرد و این فرصت از دست رفت و ما مقصر نبودیم. ما از روز اول تاکنون صادقانه به تعهداتمان عمل کرده‌ایم. ولی شما نمی‌توانید با کسی وارد دیالوگ شوید که تعهداتش را خوب انجام نداده و در برخی زمینه‌ها شاهد نقض غرض و نقض عهد هستید

عراق شروع شد. او در مأموریت‌های مرزی خود در طول جنگ با عراق، شایستگی خود را نشان داد و قهرمان جبهه شد.»

افزایش قدرت ایران در منطقه

ژنرال آمریکایی ادامه می‌دهد: «سلیمانی، دیگر یک سرباز عادی نیست، او یک حسابگر و استراتژیست است. او به‌طور بی‌امان، موقعیت ایران را در منطقه قوی‌تر کرده است و در موقعیت‌هایش در سوریه و تقویت شیعیان در این کشور با هیچ‌کس دیگر قابل مقایسه نیست». او در ادامه به بخش‌هایی از عملکرد سردار سلیمانی اشاره می‌کند: «حمایت نظامی بی‌دریغ او از بشار اسد در مقابله با داعش، باعث شکست داعش و سایر نیروهای تروریست و مخالفان بشار اسد شد و او بر سرکارمندن بشار اسد را ضمانت کرد و بشار اسد برای همیشه متحد با ایران باقی ماند. نکته در‌خور توجه این است که او نیروهای قدس را به بهترین نحو گسترش داد و از لحاظ اطلاعاتی و مالی و سیاسی نفوذ گسترده‌ای در خارج از مرزهای ایران دارد. البته دور از عقل خواهد بود که او را جدا از ساختار انقلابی و سیاسی انقلاب سال ۱۹۷۹ ارزیابی کنیم. دیدگاه مقاومت ایران در برابر آمریکا از تجربه حمایت آمریکا از عراق در طول جنگ ایران و عراق ریشه گرفته و جهان‌بینی سلیمانی را شکل داده است. سلیمانی تب میهن‌دوستی دارد و این ارزش مشترک همه مردم ایران و رهبری این کشور است».

● سازوکار ویژه مالی ایران با اروپا احتمالاً در آستانه راه‌اندازی است؛ دوشنبه همین هفته. این خبر را شبکه بلومبرگ به نقل از دیپلمات‌های اروپایی داده است. به گزارش بلومبرگ، کمسیون اروپا اعلام کرده است که به‌زودی قصد دارد کانال مالی ویژه اروپا با ایران را راه‌اندازی کند تا شرکت‌های اروپایی بتوانند خود را از آسیب تحریم‌های آمریکا علیه ایران دور نگه دارند. سه دیپلمات اروپایی در این‌باره گفته‌اند که احتمال دارد راه‌اندازی رسمی این سازوکار روز دوشنبه انجام شود. وزیر خارجه فرانسه هم هفته گذشته به کمیته روابط خارجی پارلمان این کشور اعلام کرده بود که

و صدقاتی نمی‌بینید که بگوید تجربه خوبی از گفت‌وگو با این مجموعه کسب کرده‌ام و زمینه‌ای وجود دارد که در آینده با هم کاری انجام دهیم. وقتی در چنین موضوع مهمی که سال‌ها درموردش بحث شد سابقه خوبی را از طرف مقابلتان شاهد نیستید، نمی‌توانید انتظار داشته باشید بتوانید وارد مباحث دیگری شوید.

● **مذاکره با طالبان در ایران از چه نقطه‌ای شروع شد؟**

در مذاکرات رسمی‌ای که داشتیم، طالبان به تهران آمدند و با دکتر عراقچی گفت‌وگو کردند و از قبل مشورت‌هایی با دولت افغانستان داشتیم و آنها را در جریان قرار دادیم که قرار است چنین اتفاقی بیفتد. اتفاقاً دولت افغانستان از اینکه با طالبان گفت‌وگو شود، استقبال می‌کند.

● **اینکه دولت افغانستان را در جریان قرار می‌دادیم یعنی از قصدمان برای مذاکره با آنها اطلاع دادیم یا از دولت افغانستان در مورد قصدمان مشورت خواستیم؟**

به دولت افغانستان اطلاع دادیم که چنین تحولاتی صورت خواهد گرفت و هیئتشان به تهران می‌آید. و طبیعی است به نقطه‌نظر نشان گوش دادیم. نمی‌خواستیم این‌طور شود که باعث تعجشان شود که چنین اتفاقی انجام شده و دولت افغانستان در جریان نبوده. از دید ما دولت افغانستان دولتی قانونی است و روابط سیاسی و تجاری خوبی با هم داریم و همسایه هم هستیم. نمی‌خواهیم طوری عمل کنیم که همسایه‌مان متعجب شود و خیلی شفاف موضوع را مطرح کردیم. بعد از گفت‌وگو با طالبان هم نتیجه را به اطلاع دولت افغانستان رساندیم. خیلی دوستانه و برادرانه روند کار را گفتم.

● **مذاکره به درخواست طالبان انجام شد یا ایران؟ هر دو طرف فکر می‌کردند خوب است چنین کاری انجام شود.**

● **پیش‌تر سفیر ایران در افغانستان گفته بود دیدارهایی هست، اما هنوز به مذاکره نرسیده تا خبر مذاکره را شنیدیم.**

ارتباطاتی بود؛ با دولت طالبان و کسانی که وابسته به طالبان هستند. در داخل افغانستان در برخی جاها افرادی هستند که عضو طالبان نیستند، اما با آنها ارتباط دارند. ما با آن افراد ارتباط داشتیم و می‌دانستیم ممکن است، نه صددرصد، اما مباحثی که با ما مطرح می‌شود نظرات طالبان باشد یا نظراتی که با این شخص می‌گوییم به طالبان منتقل شود. این نوع ارتباط وجود داشت، اما برای اولین‌بار به صورت رسمی مذاکرات را در تهران انجام دادیم.

● **این مذاکرات ادامه خواهد داشت؟**

صحبت شده که این گفت‌وگوها تداوم داشته باشد و هر زمان قرار به این کار باشد اطلاع‌رسانی می‌دهیم. می‌کنیم و از قبل به دولت افغانستان خبر می‌شود. این یک موقعیت

● **با آنچه در دوحه می‌گذرد و مذاکرات آمریکایی‌ها با طیف دیگری از طالبان، نزدیکی دارد؟**

خیلی‌ها به جز ما با طالبان صحبت می‌کنند و واقعیت صحنه است.

● **پس قرار است طالبان پاسوریزه‌شده را به رسمیت بشناسند؟**
اینکه در آینده چه خواهد شد، هنوز مشخص نیست. تلاش ما این است که آرامش و ثبات در افغانستان برقرار شود و نهایتاً مردم افغانستان تعیین می‌کنند کارشان به چه نحوی پیش برود. به نظر ام الان زود است که وارد این قضیه شویم که نهایتاً چه اتفاقی خواهد افتاد. تلاش داریم گفت‌وگوی بین‌افغانی گفت‌وگوی واقعی باشد و منتهی به نتیجه‌ای شود که مورد قبول مردم افغانستان باشد. به‌عنوان همسایه می‌خواهیم افغانستان را ثبات بخشیم و مرزهای بین دو کشورمان باشد، روابط تجاری‌مان بیشتر از وضعیت کنونی و به خوبی انجام شود، بنابراین هر کاری که در جهت ایجاد ثبات و صلح در افغانستان لازم است انجام می‌دهیم.

کوتاه دیپلماسی

تحریم ۴ نهاد مرتبط با سپاه قدس و هواپیمایی ماهان

● **اسکای‌نوز**؛ آمریکا چهار نهاد دیگر مرتبط با کشورمان را به فهرست تحریم‌های خود اضافه کرد. وزارت خزانه‌داری آمریکا چهار نهاد «مرتبط با سپاه قدس و هواپیمایی ماهان» را به فهرست تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران اضافه کرده است. خبرگزاری رویترز نیز اعلام کرد نهادهای تحریم‌شده، لشکر فاطمیون، لشکر زینبیون، هواپیمایی فارس‌ایر قشم و شرکت مسافرتی «فلایت‌تراول» مستقر در ایروان هستند. دو هواپیمای بوئینگ ۷۴۷ خطوط هوایی فارس‌ایر قشم نیز در فهرست جدید تحریم‌های آمریکا دیده می‌شوند.

احتمال راه‌اندازی سازوکار ویژه مالی در هفته جاری

● سازوکار ویژه مالی ایران با اروپا احتمالاً در آستانه راه‌اندازی است؛ دوشنبه همین هفته. این خبر را شبکه بلومبرگ به نقل از دیپلمات‌های اروپایی داده است. به گزارش بلومبرگ، کمسیون اروپا اعلام کرده است که به‌زودی قصد دارد کانال مالی ویژه اروپا با ایران را راه‌اندازی کند تا شرکت‌های اروپایی بتوانند خود را از آسیب تحریم‌های آمریکا علیه ایران دور نگه دارند. سه دیپلمات اروپایی در این‌باره گفته‌اند که احتمال دارد راه‌اندازی رسمی این سازوکار روز دوشنبه انجام شود. وزیر خارجه فرانسه هم هفته گذشته به کمیته روابط خارجی پارلمان این کشور اعلام کرده بود که سازوکار مالی ویژه با ایران باید در روزهای آینده اجرایی شود. پیش از این ایران بارها از کندی اروپا در زمینه راه‌اندازی این سازوکار کلاهه کرده است. وزیر خارجه ایران هم تأکید کرد که ایران منظر اروپا نمی‌ماند. در این شرایط وزیر خارجه انگلیس هم راهی آمریکا شده و با همتای خود دیدار کرده. به گزارش «شکاه خبرنگاران»، جرمی هانت و مایک پمپئو درباره موضوعات مختلفی، از جمله یمن و آنچه رفتارهای مخرب ایران خوانده شده، گفت‌وگو کردند. اما موضوع دیگری که بار دیگر از سوی فرانسه مطرح شده برنامه موشکی ایران است. به گزارش «یورونیوز»، ژان اِبو لورین، وزیر خارجه فرانسه دیروز گفت: «ما گفت‌وگوی بسیار دشواری را آغاز کردیم [...] ما آماده‌ایم که اگر این گفت‌وگو به نتیجه قطعی نرسد، تحریم‌های سختی را علیه ایران وضع کنیم و آنها [ایرانی‌ها] این را می‌دانند». او مدعی شد: «فرانسه انتظار دارد که ایران از برنامه تولید موشکی و به‌ویژه صادرات آن به مقصد برخی گروه‌های مسلح در خاورمیانه دست بردارد». پیش از اظهارنظر لوریان در هجدهم ماه گذشته خبر دیدار شش دیپلمات اروپایی با عباس عراقچی در وزارت خارجه ایران منتشر شده بود؛ دیداری که گویا فضای تنش‌آلودی بر آن حاکم بوده و خیلی زود هم به پایان رسیده بود. درحالی‌که مقامات ایران بارها اعلام کرده‌اند که برنامه موشکی ایران قابل مذاکره نیست و خاصیت بازدارندگی دارد. محمدجواد ظریف نیز همواره تأکید کرده که برنامه موشکی منافاتی با قطع‌نامه ۲۲۳۱ که برجام را تأیید کرده ندارد.

توصیه وزارت امور خارجه به خارج‌نشینان: از سخنان ماجدی ذوق زده نشوید

● شرق؛ روابط‌عمومی وزارت امور خارجه در پی اظهارات منتشرشده از سوی علی ماجدی، سفیر سابق ایران، در خبرگزاری ایسنا بیانیه‌ای منتشر کرد. در این بیانیه آمده است: به آگاهی می‌رساند مأموریت دکتر ماجدی به‌عنوان سفیر جمهوری اسلامی ایران در آلمان چندی است به دلیل قانون منع به‌کارگیری بازنشستگان خاتمه یافته و ایشان به کشور مراجعت کرده‌اند. ضمن احترام به این همکار بازنشسته و تقدیر از تلاش‌های صادقانه ایشان در سمت‌های مختلف، لازم به تأکید است دیدگاه‌های ارائه‌شده از سوی ایشان در مصاحبه با خبرگزاری ایسنا در تاریخ سوم بهمن ۱۳۹۷، طبیعتاً نظرات شخصی ایشان بوده و دیدگاه‌های وزارت امور خارجه به شمار نمی‌رود. وزارت امور خارجه ادامه داد: درخصوص عملیات به‌اصطلاح خودسرانه که در اظهارات ایشان وجود دارد، چنانکه از متن مصاحبه نیز مشخص است، ایشان به مورد مشخصی اشاره نداشت و یک نگرانی عمومی از برخی احتمالات را بیان کرده است. اسناد و شواهد کنشورهای اروپایی که برای برخی ادعاهای این کشورها ارائه شده است، همان‌طور که ماجدی هم به‌درستی بیان داشته است، اصلاً قابل اثبات نیست و اسناد مقننی به شمار نمی‌رود. همچنان که ایشان نیز تأکید کرده است، این عملیات احتمالاً توسط گروهک‌های معاند در خارج از کشور به‌گونه‌ای انجام می‌شود که به پای ایران نوشته شود. روابط‌عمومی وزارت امور خارجه به رسانه‌های خارجی و برخی خارج‌نشینان معلوم‌الحال که برداشت‌های دلخواه خود را از این مصاحبه به عمل آورده‌اند، توصیه می‌کند ذوق زده نشده و آرزوهای قلبی خود را به دیگران نسبت ندهند.